Ner 271. ROK 1842. SOBOTA 26 LISTOPADA.

Pismo to wychodzi codziennie oprocz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE
Jutro Waleryana B.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Tamira

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien	godziną	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rozne uwagi
24	6	27" 2' 114	— 1° 7	1, 57	Pł Zachodni słaby	Pochmurno	
	2	2, 197	— 0, 2	1, 60	Pn Wschodni słaby	,,	
	10	1, 677	— 5, 4	1, 22	,, ,,	Pogoda	

Wiadomosci krajowe.

KRAKÓW.

Senat Rządzący W. M. Krakowa zamianował na dniu 21 Listopada 1842 r. P. Jana Kantego Steczkowskiego Professorem Katedry matematiki elementarnéj przy uniwersytecie Jagiellońskim,

Wiadomości zagraniczne.

AUSTRYA.

Wiedeń 17 Listopada.

N. Cesarz wyniósł rzeczywistego tajnego radzcę, internuncyusza i pełnomocnego ministra przy porcie otomańskiéj, Bartłomieja barona Stürmer do stanu hrabskiego w monarchii Austryjackiéj.

FRANCYA.

Paryż 17 Listopada.

Moniteur ogłasza dziś raport admirała Duperré do króla względem handlu gumą w Senegalu. Minister podziela zdanie kommissyi i proponuje takie urządzenie, którego zasadą jest wolność handlu, ale zarazem zawiera kilka ważnych ograniczeń które mają zapobiedz wznowieniu nieporządków kupieckich, z ostatnich lat. Król przyjął ów raport i wydał stósowny rozkaz.

Na jednéj z ostatnich rad gabinetowych postanowiono, aby drugą połowę obrad izb, królewskim zagaić posiedzeniem.

Jeden z młodszych synów zmarłego Tipoo Saiba, Jauch o Deen Mohamud, xiążę Mizory umarł wczoraj w Paryżu, w 46 roku życia swego.

Proces Hourdequina zwrócił naraz uwagę publiczną na organizacyą i charakter administracyi francuzkiéj. Proces ten przekonał że przechwalana centralizacya, jak ją we Francyi rozumieją, nie podaje żadnéj rękojmi za skuteczną kontrollę czynności urzędników, którzy najważniejsze sprawują funkcye; dowiódł on, że organizacya biór rachuby, we Francyi za najdoskonalszą uważana, nie czyni niepodobnemi jawne oszustwa, zaliczania na fałszywe podpisy, wypłaty za niedostarczone roboty i t. p. Lubo bezwątpienia rzetelność i moralny sposób myślenia urzędników we wszystkich okolicznościach są koniecznem uzupełnieniem przepisów prawa przeciw podobnym nadużyciom, jednak sprawa Hourdequina powszechnie daje uczuć, iż tu na czémś inném zbywa jak na rękojmi indywidualnych obyczajów i charakterów. Sprzedajność urzędników pochodziła z dwóch głównych przyczyn: przepełnienie biór niepotrzebnemi urzędnikami i wyznaczenie im niedostatecznych pensyi, zwła-

szcza w Paryżu, gdzie tyle jest sposobności i pobudek do zbytków, coraz nowych, potrzeb, życzeń i t. d.

Od kilku dni wielkie robią przygotowania w pałacu Elysée Bourbon, jak gdyby u dworu spodziewano się jakiego dostojnego gościa. — Powtórna wieść, że król pruski zaraz po zamknięciu kommissyi stanowych przybędzie tu w największém *incognito*, potrzebuje bardzo potwierdzenia.

Xiążę Piotr Galiczyn, kapitan gwardyi cesarsko-rossyjskiéj, umarł tu w pałacu swoim d. 28 Paźdź. w 50 roku życia.

W liście z Lugdunu z dnia 7 Listopada czytamy: »Mgła poranna i następna jasna pogoda w dzień Wszystkich Swiętych, zapowiadać mają ostrą zimę. Już robotnicy nie mający roboty cisną się do kątów izb; dwie trzecie warsztatów odpoczywają; żebractwo rozpoczyna się organizować na przekor policyi; zmarznięty robotnik umarł w tych dniach przy zupie, którą jakaś litościwa dusza podała żebrzącemu chleba. Mer miasta, wezwany przez gazety, zarządził już środki do wspierania najbiedniejszych. Kiedy zaś napółmartwi i napółnadzy o chléb wołają, tymczasem dobrze odziani i dobréj tuszy, żądają przyjemności scenicznych. Nowo wybudowany i jak suknia ślubna przyozdobiony teatr, będzie w tych dniach otworzony. Nigdy Lugdun nie miał takiéj trupy śpiewaków, jak ta, która teraz rozpocząć tu ma przedstawienia swoje. Przy kołataniu młyna spi sobie spokojnie przyzwyczajony do tego młynarz: tak też i my przyzwyczajamy się do tego coraz częściéj powracającego przesilenia i nędzy. Gdyby tylko jeszcze robotnik przyzwyczaił się żyć bez jadła!«

O nowéj komecie, którą odkrył P. Langlier w nocy z dnia 28 Października z obserwatoryum paryzkiego w konstelacyi smoka, złożono sprawozdanie w akademii umiejętności dnia 31 z. m. Podczas czynionych postrzeżeń przez parę nocy, znacznie ona zmieniła swe stanowisko w ciągu 24. godzin. Z powodu ciemnych kilku następnych nocy, nie można o jéj biegu nic pewnego powiedzieć. Jest ona teleskopowa, t. j. że nie może być gołém okiem widziana. W kilku dniach postrzeżeń, jéj blask znacznie się powiększył; jéj światłowy ogon już jest widoczny: zdaje się przeto, że jest bliskim swego perihelium. P. Mourier odkrył ją we dwie czy trzy godz. poźniéj niż Pan Langlier, i to zupełnie oddzielnie na temże obserwatoryum. Do medalu Lalanda, który jest przeznaczony dla pierwszego kto kometę odkryje, tylko przeto P. Langlier ma prawo.

W téj chwili robią inwentarz własności marszałka Clauzel. Marszałek nie zostawił żadnych pamiętników, ale znaleziono u niego wiele listów własnoręcznych cesarza i osób znakomitych z epoki cesarstwa.

ANGLIA.

Londyn 15 Listopada.

Katolicyzm rozwija obecnie w Anglii uwagi godną czynność i rozrządza, jak się zdaje, wielkiemi kapitałami. Wszędzie wznoszą się nowe katolickie kaplice: w Woolwichu, Bedfordzie i t. d. W bliskości Dublinu mają wybudować nowy klasztór panieński z wspaniałym kościołem.

Globe mniema, że projekt do traktatu handlowego między Francyą i Anglią ten sam koniec czeka, co związek celny z Belgią. — Fabrykanci francuzcy przemagają nad rządem i mają daleko więcéj wpływu niż fabrykanci w Anglii, których rolnictwo i interessa osad równoważą.

Doniesioném było niedawno, że starozakonnemu Wolf, jubilerowi, ukradziono w teatrze pudełko z dyamentami brazylijskiemi, wartości 9000 f. s. Najgorliwsze poszukiwania policyi nie wykryły złodzieja. Tymczasem okazało się że Wolf ma w Londynie znaczne długi, i jego potajemny wyjazd na ląd stały wzbudził podejrzenie, że owa kradzież była zmyśloną. Jeden z wierzycieli jego udał się za nim, spotkał go w Bruxelli i kazał go aresztować.

Torysowski dziennik *Standard* nazywa przeciw-zbożowe zgromadzenie komedyą dobrą do rozerwania teraźniejszych nudów, o których Lord Bacon mówi: »Czasy w których najłatwiéj żyje, są najtrudniejsze do opisania.« Dra Bowring wystawia ten dziennik jako człowieka umiejętnego i dobrze myślącego, który atoli pomylił się w swojém powołaniu, co się takim ludziom często przytrafia. Bowring umie surowe rymy Hollendrów, Rossyan i Magiarów przerabiać na piękne wiersze angielskie, ale o polityce i ekonomii narodowéj tak mało rozumie, jak Lord Palmerston i Józef Hume. Panu Thompson, który ma zamiar udać się do Indyi ze znanym Indyaninem Dwarganauth Tagore, radzi *Standard*, aby na wschodzie pozbył się swojego napuszenia i przed Indyanami miewał odczyty o prawach zbożowych.

Według dz. *Cork Examiner*, miano w tém mieście otrzymać list z Rzymu, który donosi, że W. M. Leicester, syn Józefa Leicester, który był reprezentantem miasta Cork, przeszedł na łono kościoła katolickiego.«

Uczestnicy w ostatnich zaburzeniach, skazani w liczbie 52 na wysłanie z kraju, zostali przywiezieni do Gosport, zkąd mają odpłynąć do osad. Dotąd żaden z nich nie otrzymał zmniejszenia kary; wielu pozostawia rodziny swoje w największéj nędzy.

Sun ubolewa, że wartość ogólna okrętów handlowych angielskich, oceniona przed ośmią ledwie miesiącami na 28,600,000 funtów szterlingów, teraz szacuje się już tylko na 11,440,000 funtów szterlingów, a to z tego powodu, że dla upadku handlu, przyspieszonych podróży i upowszechnionych statków parowych, mnóztwo tych okrętów stoi bezczynie w portach i daremnie czeka na ładunek.

Times otrzymał ze Stambułu, drogą nadzwyczajną, wiadomość z daty 19 Paźdz. że tam co chwila oczekiwano przybycia Ibrahim baszy razem z kapudanem baszą Achmedem, który za pośrednictwem Mehmeda Ali został ułaskawiony.

Dnia 16 *Listopada.*

J. K. Mość zrobiła wycieczkę z Walmer Castle do Doweru, zkąd i Ramsgate zwiedzi. Arcy-xiążę Fryderyk Austryacki przybył wczoraj do Woolwich dla oglądania tamtejszych warsztatów okrętowych.

Jenerał Cass dotychczasowy poseł Zjednoczonych Stanów przy rządzie Francuzkim przybył tu i wróci niebawem do Ameryki.

BELGIA.

Bruxella 12 *Listopada.*

Nowy traktat handlowy z Hiszpanią podpisany został w Bruxelli 25 Października; przyznaje on dla win Hiszpańskich też same warunki, pod jakiemi wina Francuzkie i Niemieckie wchodzą do Belgii. Cło od oliwy Hiszpańskiéj zmniejszone zostało o $\frac{2}{3}$; natomiast w Hiszpanii zniżone zostaje cło na wyroby lniane Belgijskie.

Syn jenerała Vandersmissen, który ojcu pomagał do ucieczki, został wypuszczony z aresztu.

NIDERLANDY.

Haga 17 *Listopada.*

Zdaje się że rząd wzbronił dalszego pobytu zbiegłemu jenerałowi Vandersmissen i że ten już wyjechał z Mastrichtu, ażeby opuścić kraj, który mu nie może dać żadnéj gościnności dla nienadwerężenia sąsiedzkich stosunków i traktatów z Belgią zawartych.

TURCYA.

Konstantynopol 26 *Października.*

Nowo-mianowany poseł turecki do Wiédnia, Rifaat basza, który już dawniéj tam posłował, odpłynie statkiem parowym do stolicy Austryackiéj. Tofat Efendi, były sekretarz poselstwa w Paryżu, ma zostać, jak mówią, posłem w Berlinie.

U ciaśniny Dardanelskiéj ma być urządzona kwarantanna, a lekarze i inni urzędnicy tego zakładu są już mianowani. Wielu obawia się, że zakład ten pociągnie za sobą zniesienie kwarantanny, istniejącéj dotąd dla obrony saméj właściwie stolicy.

W tych dniach wysłano do Anglii dyrektora tutejszych fabryk rządowych sukna; urzędnik ten ma zebrać wiadomości o machinach, używanych w Anglii do fabrykacyi sukna; rząd bowiem zamierza wprowadzić znaczne ulepszenia w téj gałęzi przemysłu.

Znad granicy tureckiéj 8 *Listopada.*

W listach z Konstantynopola jest wzmianka że rząd Turecki ma zamiar obwarować stolicę, na podobieństwo Paryża; jedna tylko zachodzi trudność, jakim sposobem koszta pokryć, których tak olbrzymie dzieło wymaga.

Na wczorajszych uroczystościach instalacyi nowego władzcy Serbskiego w Belgradzie nie znajdowali się obcy konsulowie, którzy jak wiadomo protestowali przeciw nowemu porządkowi rzeczy i dotąd wzbraniają się wejść w stosunki z teraźniejszym rządem.

Przed swoim odjazdem do Banatu xiążę Michał oddał Austryjackiemu jenerałowi Hauer w Semlinie Tureckie insygnia godności Muszyraw order sułtański z upoważnieniem doręczenia ich kommissarzowi Tureckiemu.

EGIPT.

Alexandrya 25 *Października.*

Wicekról, po odebraniu wiadomości ze Stambułu od swego posłannika, Sami Baszy, wyjechał dziś do Kairu, dokąd udadzą się za nim w krótce konsulowie wielkich mocarstw. Nagły wyjazd Ibrahima Baszy i Said Baszy do dolnego Egiptu, spowodowany został przez ogromne spustoszenie, jakie tam zrządza pomór na bydło. Dotychczas padło już 80,000 sztuk bydła, wartości $1\frac{1}{2}$ miliona talarów. Ogromna klęska dla Egiptu.

BRAZYLIA.

Rio Janeiro 30 Sierpnia.

Na ostatnim parostatku przybyłym do tego miasta znajdował się adjunkt poselstwa brazylijskiego przy dworze austryackim, który przywiózł wiadomość, że kontrakt ślubny między Cesarzem brazylijskim i dostojną siostrą króla Neapolitańskiego został już podpisany. — Przygotowują okręty, które się mają udać do Neapolu.

Ostatnie wiadomości ze Stanów Zjednoczonych donoszą, że kandydatura pana Clay na prezydenta czyni wielkie postępy pomiędzy wigami. W tej chwili przebiega on kraje zachodnie, gdzie na ucztach miewa stósowne mowy. Tymczasem zachodzi przeciw niemu demonstracya w Boston ze strony jego dawnego rywala wymowy w Senacie, p. Webster, teraźniejszego ministra spraw zagranicznych. Wyznać należy, że opozycya p. Webster czyni wątpliwym wybór pana Clay na przyszłego prezydenta.

SYRYA.

Alexandrya 27 Października.

Według wiadomości z Beirutu pod 22 Października otrzymanych powstanie w górach Libanu coraz bardziej szerzy się i już kilka prowincyi oświadczyło się za sprawą powstańców. Z Trypolis wysłano przeciw nim 4000 regularnego wojska, lecz na głowę pobite ledwie w połowie wróciło.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 24 do dnia 25 Listopada.

Tapin Hipolit ob., Witaszewski Karol ob., Zaleski Ignacy ob., z Polski; — Wisniowska ob., Benue Augustyn ob., z Galicyi; — Kohn Maurycy, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Aue Wilchelm, Leistner, do Pruss.

Doniesienie prywatne.